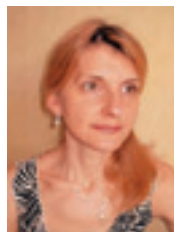

Програма фулбрайтівських фахівців

Вероніка Алексанич
Координатора Програми

Veronica Aleksanych
Program Coordinator

Fulbright Senior Specialists Program

Програма Fulbright Senior Specialist Program покликана збільшити участь провідних американських фахівців в академічних обмінах, упровадити нові види діяльності, окрім традиційних читання лекцій і проведення досліджень, та сприяти налагодженню і зміцненню зв'язків між американськими й зарубіжними вищими навчальними закладами. Протягом шести років існування в Україні за програмою було підтримано 45 грант, зокрема у 2006 році – 8.

Короткотривалість грантів (від двох до шести тижнів) за Програмою Fulbright Senior Specialists Program уможливує оперативність як для українських інституцій (не порушує графіку викладання, а навпаки, гармонійно вплітається в нього), так і для американських фахівців (не вимагає довготривалої відсутності на місці праці), а заздалегідь спланована й узгоджена з фахівцем програма перебування в тому чи іншому українському навчальному закладі завжди дає значні результати. Так, приміром, результатом візиту професора Івана Фізера у НАУК-МА стала книжка „Американське літературознавство. Історико-критичний нарис“, а гостювання п. Юрія Бігуна в Інституті екологічної економіки національного лісотехнічного університету України завершилося двома українсько-американськими науковими проектами.

У рамках програми українські ВНЗ запрошують американських фахівців різного профілю – із 19 дисциплін – для читання лекцій, участі в наукових програмах й конференціях, консультування керівників та адміністраторів із питань управління освітою, проведення семінарів, спрямованих на підвищення кваліфікації українських спеціалістів, розробки навчальних планів/навчальних матеріалів тощо.

Серед дисциплін, які перебувають у полі уваги українських інституцій, слід зазначити охорону довкілля, американські студії, економіку, управління бізнесом, журналістику й інформаційні технології, соціальну роботу.

Американські фахівці, учасники Програми, є відкритими для спілкування, і навіть якщо працюють у раніше зазначеному навчальному закладі, вони радо погоджуються відвідати інші. Це особливо добре спрацьовує, зважаючи на лімітоване число грантів в Україні за Senior Specialists Program – 10 на календарний рік. Не всі українські інституції, зацікавлені у запрошенні професора, мають можливість приймати його в рамках програми, проте це жодним чином не позначається на нагоді поспілкуватись із ним.

Цей звіт лише відтворює „графіку“ програми, а промовистою ілюстрацією до нього слугують подані в Річнику відгуки українських інституцій, які приймали американських фахівців, і враження самих науковців про перебування в Україні.

The Fulbright Senior Specialist Program aims at increasing the participation of leading American specialists in academic exchanges, at introducing new teaching methods to replace the traditional lecture and research styles. Overall it attempts to increase the relationship between American and foreign higher educational institutions. During its six year existence in Ukraine, a total of 45 grants have been awarded, 8 of which were in the calendar year 2006.

The short term of this program (two to six weeks) is particularly attractive to both sides. Ukrainian institutions need not disturb their academic schedule but rather often easily compliment their curricula with additional seminars, lectures, or research projects. From American specialists this exchange does not demand a long absence from their positions. Yet, although brief, well pre-planned and coordinated activities can yield remarkable results. Thus, for example, the result of John Fizer's visit to the National University of Kyiv Mohyla Academy became the book, *American Literature: A historical-critical survey*, while Mr. Yuriy Bihun's stay at the Institute of Ecological Environment of the National Forestry University of Ukraine culminated in two joint Ukrainian-American projects.

Within the framework of the Senior Specialist Program, American scholars are invited to lecture, to participate in scholarly programs and conferences, provide consultation to directors and administration on educational administration, to hold continuing education seminars, and to develop educational curricula, materials, etc.

Of the 19 fields, which have been represented in this program, Ukrainian institutions have most frequently requested specialists in environmental protection, American studies, economics, business management, journalism, information technology, and social work.

American Fulbrighters look forward to making the most of their time. Even if they are assigned to a specific university, they will gladly visit additional ones. This works out particularly well given the limited number of such grants available to Ukraine, only 10 in a calendar year. Not all the Ukrainian institutions, which request a specialist, get one. Yet many of them find an opportunity to interact with a Fulbright scholar or specialist who has been placed somewhere in the area.

This introduction provides but a short framework of the program. The program is vibrantly illustrated by the feedback from Ukrainian institutions who did have a chance to host an American specialist, as well as by the reflections of the specialists themselves.

Moshe Banai
Professor
Business Administration
Kyiv National University of Technologies
and Design, Kyiv

Zicklin School of
Business
City University of
New York
New York,
NY

Моше Банай
Професор
Управління бізнесом
Київський національний університет технологій та
дизайну, Київ

Robert Bergland
Associate Professor of Journalism
Communications and Journalism
Lutsk Liberal Arts University, Lutsk

Missouri
Western State
University
St. Joseph,
MO

Роберт Бергланд
Професор журналістики
Журналістика
Луцький гуманітарний університет, Луцьк

Yurij Bihun
Forest Resources Analyst, Director
Environmental Science
National Forestry University of Ukraine,
Lviv

Shelterwood
Systems
Jericho, VT

Юрій Бігун
Аналітик лісових ресурсів, директор
Охорона довкілля
Національний лісотехнічний університет України,
Львів

John Fizer
Professor Emeritus
U.S. Studies – Literature
National University of
Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv

Rutgers, The
State University
of New Jersey
New Brunswick,
NJ

Іван Фізер
Професор-емерит
Американські студії – Література
Національний університет
„Києво-Могилянська академія“, Київ

Robert Hill
Professor
Environmental Science
National University of Water Management
and Nature Conservation, Rivne

University of
Maryland –
College Park
College Park,
MD

Роберт Гілл
Професор
Охорона довкілля
Національний університет водного господарства
та природокористування, Рівне

William Hayden Smith
Professor of Earth & Planetary Sciences
Environmental Science
Mykolayiv State Petro Mohyla
Humanities University, Mykolaiv

Washington
University
St. Louis,
MO

Вільям Сміт
Професор, космічні науки
Охорона довкілля
Миколаївський державний гуманітарний
університет імені Петра Могили, Миколаїв

Shulamith Straussner
Professor and Director
Social Work
Academy of Labor & Social Relations, Kyiv

New York
University
New York,
NY

Шуламїт Штраусснер
Професор, директор
Соціальна робота
Академія праці і соціальних відносин, Київ

Jerry Wheat
Professor of Business Administration
Economics
Academy of Management and Information
Technologies, Berdiansk

Indiana
University
Southeast
New Albany,
IN

Джеррі Уїт
Професор з управління бізнесом
Економіка
Академія менеджменту та інформаційних
технологій, Бердянськ

Моше Банай

Київ, безумовно, слід проголосити культурним та духовним центром Європи. Ті, хто приїздять до Києва, можуть протягом кількох місяців знайомитися з його чудовими балетними труппами, оркестрами, хорами, співаками та акторами. Додайте до цього золоті маківки православних церков, що сяють над київським краєвидом, і ви матимете уявлення про одне з найкрасивіших міст Європи.

Я мав це уявлення ще до свого приїзду в Київ навесні 2006 р., проте тоді я не міг сподіватися, що моє особисте життя буде аж так насичене. Жодного вечора я не провів у своїй двокімнатній квартирі, наданій мені університетом. „Лускунчик“, „Лебедине озеро“, „Спартак“, „Сильфіда“ та „Жізель“ – ось неповний перелік балетів, які я переглянув. У концертних залах із чудовою акустикою та в костьолі, перетвореному на Будинок органної музики, я досхочу слухав музику Моцарта, Баха, Рахманінова, Верді, Чайковського, Бетховена та інших композиторів.

Проводячи дві-три лекції, я прочитав 40 годин лекцій для студентів, 10 годин майстер-класів для викладачів та зробив чотири презентації в Інституті харчових технологій, Економічному інституті в Умані та в КНУТД.

Моїх слухачів найбільш цікавили засади вільної ринкової економіки, зокрема, проблеми управління, створення мотивації та системи винагородження, а також різні аспекти діяльності навчальних закладів у США. Я запропонував їм лекції та презентації з різних тем, наприклад „Мотивація працівників у вільній ринковій економіці“, „Створення системи винагородження працівників“, „Написання резюме та проходження інтерв'ю під час працевлаштування“, „Як розпочати власний бізнес“, „Вихід на міжнародну арену“, „Засади менеджменту у мережі МакДональдс“, „Бізнес освіта у США“, „Створення торговельної марки“ та „Міжнародний маркетинг“.

Україна переживає дві революції одночасно. По-перше, вона починає відроджуватися після десятиріч комуністичного ладу. По-друге, вона намагається перетворити сільськогосподарське суспільство в суспільство, де переважає промислове виробництво та надання послуг для населення. У країні, де на 100 мешканців припадає 1,6 комп'ютерів (для порівняння, у Китаї – 8,6, у США – 76), основним джерелом інформації про США є телевизор, де вони дивляться пересічні американські програми, переважно

зі значним відсотком насильства (наприклад, змагання з кікбоксінгу, за перегляд яких у США треба платити). Люди беруть активну участь у демократичних процесах, акціях протесту та демонстраціях перед державними установами, але демократичної традиції ведення переговорів із владою в них немає. Значною мірою уряд і досі маніпулює ринком на свою користь, і більшість людей одержує заробітну платню від держави.

Україна зараз намагається визначити свою тожсамість. Чимало людей звертаються до релігії та традицій тому, що це важливі чинники, які визначали своєрідність України перед тим, як комуністи захопили владу. Інші звертаються до нових символів ринкової доби, таких, як надмірне споживання та поп-культура (музичні відео-кліпи).

Програма ім. Фулбрайта – це чудова нагода для розповсюдження інформації про засади демократії та вільного ринку серед українського населення. Це відносно недорогий, але ефективний шлях передання знань. Інша ефективна форма допомоги українцям – поширення інформації за допомогою комп'ютерів, подарованих американським урядом, приватними компаніями та громадськими організаціями. Завдяки такій мережі люди зможуть одержувати інформацію про США, демократичні й соціальні засади, які вони зможуть використати, утворюючи нову ідентичність із урахуванням своєї багатой культурної традиції.

Moshe Banai

Undoubtedly Kyiv should be declared the cultural and spiritual center of Europe. With its superb ballet companies, orchestras, choirs, singers and performers, Kyiv could keep a visitor culturally busy for months. Add the golden, onion shaped tops of the Orthodox churches, which shine all over the skyline of the city, and you capture the essence of one of the most beautiful cities in Europe.

I had a sense of it before I took the assignment in the spring of 2006 but I did not have a clue how rich my personal life would become during that period. There was no one evening that I had to stay in the university's two-room apartment. "The Nutcracker," "The Swan Lake," "Spartacus," and "Giselle" were just a few of the ballet shows that I attended. Music by Mozart, Bach, Rakhmaninov, Verdi, Tchaikovsky, and Beethoven were just a few composers whose music was played in the acoustically perfect music hall and the church that had been converted to the House of Organ Music.

My days were as busy. All together I gave forty hours of undergraduate teaching, ten hours of Master Classes to the members of the faculty and four public presentations in the University of Food Technology, Economic Institute in Uman, and KNUITD.

My audience was mostly interested in the free market economy principles of managing, motivating and compensating people. They were also interested in various aspects of academic life in the USA. I gave lectures and presentations about diverse topics such as: Motivating employees in a free market economy; Building employees compensation systems; Resume writing, and job interviewing; Starting your own business; Going international; Management principles at McDonald's; Business education in the USA; Brand building; and International marketing.

Ukraine is going through two revolutions at once. First, it is just coming out of decades of Communist regime. Second it is trying to convert an agrarian society into a manufacturing and service society. People, who benefit from 1.6 computers per 100 citizens (as compared with 8.6 in China and 76 in the USA), are mostly getting their information about the U.S. from television, where second-rate U.S. programs, mostly very violent ones, are shown. People are intensively engaged in democracy building by protesting and demonstrating in front of the houses of power but they do not possess the democratic tradition of negotiating with those in power. To a great extent government is still involved up to its neck in manipulating the market and most people receive most of their economic rewards from government.

Ukraine is engaged in exploring its identity. Many people resort to religion and tradition because these are the very last factors that dominated Ukraine before Communism took over. The alternatives practiced by many are free market symbols such as extreme consumption and ready-made culture (music video clips).

The Fulbright program is an excellent device to disseminate information about the principles of democracy and free market to Ukraine's people. It is comparatively economical and yet an effective way to make a point. Disseminating information through computers donated by the U.S. government, private companies and NGOs is yet another very effective way to help the people of Ukraine to find out more information about the USA and its democratic and social principles so that they could use their old beautiful cultural traditions to establish their new identity.

Роберт Бергланд

Спробувати звести до купи всі враження та переживання фулбрайтівського стипендіата в цих коротких абзацах – це все одно, що намагатися викласти „Війну і мир“ на 100 сторінках літературного дайджесту. Завдання моє ускладнює-

ся тим, що в рамках Програми ім. Фулбрайта я провів у Луцьку не лише травень 2006 р., але й весну 2005 р. Проте враховуючи, що загалом мої враження суто позитивні, варто принаймні спробувати.

Значною мірою, за позитивні враження я завдячую тим, хто мене приймав: д-

ру Ларисі Ніжегородцевій та студентам, викладачам і ректорові Луцького гуманітарного університету. Мені як фулбрайтівському стипендіату дуже пощастило потрапити до невеликого приватного університету. Саме перебування у цьому середовищі дозволило мені зробити значущий внесок у навчальний процес

та товариське життя університету. Натомість Лариса та інший викладач англійської мови д-р Олена Ковальчук доклали всіляких зусиль, щоб задовольнити всі потреби моєї родини. Отже, я був дуже втішений, що можу віддячити Ларисі та Олені, запросивши їх до нас на Середній Захід весною 2006 р. Протягом тритижневого перебування вони зробили численні презентації у Західному Університеті Міссурі та інших університетах, а також допомагали мені у читанні курсу лекцій про Україну.

Окрім чудової гостинності, я знайшов також багато подібного між Україною та Америкою, зокрема тому, що привіз із собою дружину та двох синів, 6 та 8 років. Схилиючи голову перед колегами, які мандрують до більш екзотичних країн із величезними культурними відмінностями, мушу сказати, що навесні 2005 р. ми були до цього неготові. Однак існуючих відмінностей вистачило, щоб перетворити наше перебування на справжню пригоду. Ця захоплива та незвичайна подорож дозволила моїй сім'ї пізнати краще не лише Україну, але також і Америку, і, зрештою, самих себе.

Я помітив, що ці розбіжності постійно зменшуються навіть протягом того року, коли мене не було в Україні, вона стала більш подібною до Америки та Західної Європи. Вже протягом мого першого перебування в 2005 р. мене вразила недоречність та застарілість таких книжок, як „Україна: Культурний шок“ та інших, у яких йшлося про побутові зручності або їх відсутність в Україні на момент видання книжок. У 2006 р. користування мобільними телефонами дуже поширилося і стало всеохоплюючим. Більше студентів мають вдома комп'ютери. Популярність плеєрів MP3 також починала зростати. У комп'ютерах почали використовуватися ліцензовані, а не піратські копії Windows. На вулицях з'являється щораз більше машин. Будується нове житло, яке значною мірою відповідає західним стандартам. Мабуть, більш за все мене здивувало відвідування нового луцького магазину „Там Там“, який не поступається деяким „Уолл-Мартам“ удома, має продуктивний відділ, відділ одягу, всього, що потрібне для життя, і виглядає значно більш „по-західному“, ніж ринок напроти, на якому я робив покупки протягом минулого року.

Проте зрушення сягають глибше, ніж зміни технологій та обладнання крамниць. Принаймні на Західній Україні я відчув справжні зміни у менталітеті. Навіть за півтора року думки людей обернулися від союзу з Росією до майбутнього, більш пов'язаного з Європейським Союзом. Щораз більше людей доходять висновку, що практика корупції, як у державних установах, так і в навчальних закладах повинна й може змінитися. Мені як викладачеві журналістики було дуже приємно побачити зрушення у мисленні журналістів та редакторів ЗМІ. Черпаючи наснагу з досвіду помаранчевої революції, фахівці ЗМІ почали брати на себе

більшу відповідальність за створення і утримання справжньої демократії. Попри те, що олігархи та уряд не дають пресі розвиватися вільно і привид „темників“ радянських часів ще животіє (зокрема, це стосується журналістів, які почали працювати за радянської доби), преса

зробила величезний крок уперед протягом двох останніх років.

Усе це не означає, що Україна є чи буде такою, як Сполучені Штати, або що в неї немає проблем і труднощів. Комп'ютерна та інтернетна мережа та забезпечення лишаються ще далеко позаду в порівнянні зі США, а це означає, що фахівці ЗМІ не мають таких можливостей, як їхні американські колеги. Зрештою, достатньо відвідати вуличний туалет, або відстояти понад годину в черзі за залізничним квитком, який в США можна купити за 2 хвилини в Інтернеті.

Не можна також стверджувати, що всі зміни та схожість з Америкою на краще. Я поділяю стурбованість українських батьків щодо зростаючої пристрасті дітей до комп'ютерних ігор, а також надмірного захоплення телебаченням. Мене хвилює, що неактивний спосіб життя та зростаюче споживання шкідливої їжі призведе до проблеми надмірної ваги в Україні, навіть якщо досі ця проблема не досягла рівня епідемії, як в США. Я, зокрема, стурбований тим, що українці, як і американці, оглядаються на сусідів і хочуть бути не гіршими від них (незалежно від того, чи йдеться про сусіда напроти, чи про Західну Європу), що вони приділяють надмірну увагу матеріальним цінностям, що часто призводить до руїни, тому, що заробітки не досягають необхідного рівня. Мене також непокоїть, що підвищується ціна житла та продуктів харчування, що загрожує життєвим стандартам людей старшого покоління. Їхні плани щодо пенсії зруйновано розпадом Радянського Союзу, а тепер девальвація та гіперінфляція надалі погіршує їх становище.

Проте, незважаючи на ці труднощі, я відчуваю в українцях справжній оптимізм, принаймні серед тих, із ким я спілкувався у Західній Україні. Безумовно, вони розчаровані урядом, оскільки обіцянки

помаранчевої революції так і не виконали, але в майбутнє України вони дивляться з надією. Я поділяю цю надію і намагаюся говорити про це у своїх виступах та лекціях про Україну. Я сподіваюся, що протягом моїх наступних приїздів до цієї чудової країни мені пощастить побачити втілення цієї надії в житті.

Robert Bergland

Trying to sum up the impressions and experiences of a Fulbright in these few paragraphs is like trying to edit War and Peace down to a 100-page Reader's Digest condensed book. Having spent not only a spring 2005 Fulbright in Lutsk but a follow-up Senior Specialist appointment in May of 2006 makes the task even more daunting, but my overwhelmingly positive experience compels me to at least try.

That positive experience was due in large part to my host, Dr. Larissa Nizhegorodtseva, and the students, faculty and rector at Lutsk Liberal Arts University. I had the great fortune of being one of the few Fulbrighters to be placed in a small private university. That more intimate environment enabled me to feel that I was able to make a substantial contribution to the academic and social life of the entire university. The university, Larissa and another English language professor, Dr. Olena Kovalchuk, went out of their way to embrace my family and meet our wants and needs. I was only too happy to repay their kindness by bringing Larissa and Olena to the Midwest for three-week stints in 2006, where they gave numerous presentations at Missouri Western and other universities and helped me teach a humanities class on Ukraine.

In addition to their wonderful hospitality, I also appreciated the comfort of the many similarities between Ukraine and America, especially since I was bringing my wife and 8- and 6-year-old sons. While I greatly admire my peers who venture to more exotic and culturally different countries, in the spring of 2005 we were not ready for that much culture shock. At the same time, there were ample differences to make the Fulbright experience a true adventure, an exciting and challenging time which taught my family much about not only Ukraine, but also about America and ultimately about ourselves.

I noticed these differences shrink as Ukraine became more and more like America and Western Europe in the one short year between appointments. I had already been surprised in 2005 how books like Culture Shock Ukraine and others were so out-of-date about the amenities—or lack thereof when those books were published—in Ukraine. In 2006, cell phone use, already very prevalent, seemed to be even more ubiquitous. More and more of my students had computers at home. MP3 players were starting to become popular. Windows software sold on new computers was authorized software, not pirated. There seemed to be more cars on the streets.

Many new Western-style apartments were being constructed. Perhaps the biggest surprise came when I walked into a new "Tam Tam" store in Lutsk which rivaled some Walmarts back home and was a full-fledged grocery, department and clothing store all in one, much more Western than the outdoor bazaar just across the street where I had shopped a year earlier.

The changes went deeper than just technology and shopping options, however. At least in Western Ukraine, I sensed a real mental shift, even in just a year-and-half, in citizens moving from aligning with Russia to striving toward a future that will someday be more tied with the European Union. More people seemed to recognize that the longstanding traditions of corruption, in both government officials and academia, can and should change. As a journalism teacher, it was most refreshing to see the changes in the mindset of reporters and editors in all media. Spurred by both the impact journalism had on the Orange Revolution—and the impact the Orange Revolution had on journalism—media professionals have more and more embraced the power and responsibility they have in shaping and maintaining a democracy. While media oligarchs and the government

still stand in the way of true press freedoms and the *temnyky* (censorship) specter of the USSR still exists (especially with journalists who worked in journalism during Soviet times), the press has made remarkable strides in the last two years.

All this is not to say that Ukraine is or will be the same as the United States, or that it does not still offer its challenges and adventures. The internet infrastructure and computer penetration is still years behind that in the United States, meaning that the converged media movement that is the rage in American journalism is not yet possible in Ukraine. And, one stop in a Ukrainian public toilet or an hour-plus wait to get a train ticket that in the States would have taken two minutes to book online is enough to remind you that you're not in Kansas (or, in my case, Missouri).

Nor is it to say that all of the changes and similarities to the United States are good. I share the same concern as many Ukrainian parents about the growing problem of video game addiction in the youth and the amount of time spent in front of the television set. I worry that the more sedentary lifestyle and increasingly unhealthy food options available will create an obesity problem

in Ukraine, even if it will not become the epidemic it is in the United States. I especially worry that, like Americans, Ukrainians will try to keep up with their neighbors (both next door and their neighbors in Western Europe) and be too focused on material possessions, resulting in financial ruin because their salaries have not increased significantly. I also worry about the increasing costs of housing and food staples, which further threaten the lifestyle of the elderly, who have already seen their retirement plans destroyed first by the collapse of the Soviet Union and then by other rounds of currency devaluation and hyperinflation.

But, in spite of these worries, I sense a real optimism among the Ukrainian people, at least those I came in contact with in Western Ukraine. Even though they grow disenchanted with the government as many of the promises of the Orange Revolution are not being realized, there is still much hope about the future of the country. It is a hope that I also have and that I have tried to share in my conversations and presentations about Ukraine since returning. It is a hope that I dream of seeing fulfilled in what I am sure will be future trips to this wonderful country.

Юрій Бігун

Я перебував у 2003-2004 рр. в національному лісотехнічному університеті у Львові в рамках Програми ім. Фулбрайта для спеціалістів. Мені пощастило знову отримати запрошення в Україну, цього разу до Інституту економіки довкілля вищезгаданого університету, де я провів шість тижнів восени 2006 р. Окрім проведення лекцій та роботи над конкретними проектами з викладачами та студентами, працівники Інституту попросили мене допомогти у пошуках грантів та складанні подання на грант. Один із грантів, який вдалося здобути Інституту, — це спільний проект, що здійснюватиметься разом із відділенням Вермонтського університету — Школою охорони довкілля та природних ресурсів ім. Рубінстайна. Гроші на цей проект виділив Фонд взаємного порозуміння (Trust for Mutual Understanding). Інший проект став можливим завдяки щедрому гранту, наданому родиною Воскоб, як частина великого (понад мільйон доларів) фонду відділення сільськогосподарських наук Пенсильванського університету. Мета й завдання цих проектів різні, проте обидві вищезгадані установи співпрацюють із лісотехнічним університетом над проблемою захисту гірських лісів Карпат та доцільного їх використання.

Карпатський гірський хребет нагадує своєю дугоподібною формою косу, яка простягається повз угорські долини на 1500 км та домінує над ландшафтом Центральної та Східної Європи. Образно кажучи, Карпати можна розглядати як арку, вхід із Західної Європи до Східної. Поступово гори знижуються, поступаючись місцем степам України і тягучись аж до

University of Vermont forest scientists and Ukrainian researchers in the Gorgonsky Zapovidnyk

Середньої Азії. Цю арку підтримують два пости на Дунаї. Великий лук починається від так званої Угорської брами (Porta Hungarica) — власне кажучи, це вузька ущелина або ж каньйон на Дунаї, 50 км на схід від Відня, що закінчується нижче по річці біля Залізної брами (Porta Ferrae) в Орсові, де Дунай проходить крізь гори на Казанському перевалі, відділяючи таким чином Карпати від Балкан.

Карпатські гори та ліси посідають в українській культурі значно більше місця, ніж на малій Україні. Українські або ж „північно-східні“ Карпати торкаються Галичини, сходячи до північно-західної частини України. Лише 10% загальної території Карпатських гір знаходиться в Україні; Карпати та прибережні Кримські гори, складають менш ніж 4% території України, яка є переважно рівнинною сільськогосподарською країною долин та степів. Лісами вкрито менш ніж 15% загальної території. Хоча Карпатам бракує величч Альп, за розміром вони більші, і замість мальовничих гірських краєвидів

вони пропонують незайману красу дикої природи. Карпати — гірська біологічна екосистема континенту, яка містить найбільше розмаїття квітів у Європі, а також найбільше скупчення хижаків, зокрема, ведмедів, рисів та вовків. Приблизно 45% європейських вовків (за межами Росії) — більш ніж 4,000 звірів — мешкає у цьому регіоні.

Карпати також відіграють значну роль у постачанні питної води для Європи. Гірські джерела живлять води Дунаю, Вісли, Дністра, Прута та інших великих рік, що течуть до Чорного та Балтійського морів. У деяких струмках верхнього водорозділу Карпат якість води є найкращою в Європі. Саме вони задовольняють потреби України щодо прісної води на 40%. На жаль, результати сучасних досліджень свідчать про те, що біологічне розмаїття зникає в горах та в плавнях, а це створює серйозну небезпеку для „здоров'я“ Карпатського регіону.

Американському лісоводу ці густі гірські ліси нагадують ландшафт північної части-

ни Нової Англії, або Адірондакські гори. На заході Північної Америки ще існують величезні незаймані площі дикої природи, територія деяких заповідників більша ніж загальна територія Карпат. Отже, дивно бачити, що деякі ділянки українських Карпат, у яких люди селилися протягом двох тисячоліть, збереглися у більш дикому стані, ніж ліси північної Америки, де постійно відбувалася вирубка, а люди з'явилися лише 200 років тому!

Якщо йдеться про гірське пасмо у цілому, українські Карпати є унікальними і мають найбільше скупчення мінеральних джерел. Дивовижно, що тут знаходяться найбільші букові ліси на світі, як зі старими, так і з молодими деревами – це дуже важлива для всього світу екосистема, яка входить до складу заповідника карпатської біосфери. Найдикиші ліси з найменшими слідами втручання людини знаходяться у Горгонському заповіднику (за радянської системи, в заповідниках збереглися унікальні природні ресурси, але вони лишалися недоступними для людей, і бачити їх могли лише лісничі та дослідники). Топографія та вічнозелені ліси Горгоні нагадують хвойні ліси в Пензендл, штат Айдахо. Доріг там практично немає: це найбільш віддалені та незаймані ліси регіону.

Співпраця між американськими та українськими університетами надзвичайно актуальна та потрібна для захисту національних ресурсів. У минулому грудні сім країн – Україна, Польща, Румунія, Сербія, Словачія, Угорщина та Чеська Республіка – підписали Карпатську декларацію, у якій взяли на себе обов'язки захищати екосистему Карпат та сприяти її розвитку. Англомовна київська газета „Київ пост” наводила слова українського міністра охорони довкілля Василя Джарти: „Карпатська Конвенція встановлює основні принципи міжнародної співпраці у галузі захисту та стабільного розвитку гірських систем загалом, та, зокрема, Карпатських гір.” На прес-конференції, яка відбулася у Києві після дводенних переговорів між учасниками Карпатської Конвенції, він зазначив: „Ми розробимо механізми для використання всіх наявних ресурсів в рамках Карпатської Конвенції”. Конвенція також передбачає створення робочих груп із представників країн-учасниць на рівні міністерств охорони довкілля. Завданням цих груп буде розробка конкретних проектів, спрямованих на вирішення проблем Карпатського регіону.

У роботі конференції, присвяченій Карпатській Конвенції, взяли участь делегації семи карпатських країн, а також представники Італії, Австрії, Нідерландів, Франції, Бельгії, Болгарії, Македонії, Греції, Великобританії, Німеччини, Грузії та Швейцарії. Учасниками були міжнародні установи, такі, як Програма Охорони Довкілля ООН (UNEP), донорські організації, наприклад, Світовий Банк, громадські організації екологічного напрямку, а також українські та міжнародні екологічні рухи, які займаються проблемами охорони та збереження довкілля.

Карпатська Конвенція дозволить Україні скористатися досвідом своїх сусідів для створення сучасної інфраструктури, яка забезпечить можливості економічного та сільськогосподарського розвитку при одночасному захисті гірських територій. Це, зокрема, стосується проблем Закарпатської області, одного з найбідніших регіонів країни з рівнем безробіття вище 40% та постійною міграцією населення до Росії або на Захід. Для вирішення проблем еміграції та злиднів Рамкова Конвенція пропонує будівництво нових екологічно чистих виробництв. В статті, опублікованій у газеті „Будапест Сан” минулого грудня, цитувалися слова Акіма Стейнера, Заступника генерального Секретаря ООН та виконавчого Директора UNEP: „Карпати Центральної та Східної Європи належать до найбагатших регіонів світу, якщо йдеться про біорозмаїття та дику природу. Завдяки цьому вони мають потужний потенціал для розвитку екологічного туризму. Стабільний розвиток екотуризму сприятиме залученню інвесторів у сільські місцевості. Це допоможе у збереженні та розвитку громад, які досі були відірвані від решти Європи”.

16 мільйонів людей вважає ці гори своїм домом. Труднощі розвитку цього регіону обумовлені інтенсивними методами господарювання, відсутністю законодавства щодо зонувannya та приватизації. Протизаконна вирубка лісів та брак грошових ресурсів негативно впливають на стан та родючість лісів. Крім цього, забруднення та високий рівень безробіття призводять до шкідливих явищ, які швидко змінюють традиційний сільськогосподарський спосіб життя та традиційний краєвид.

Один із спільних проектів Пенсільванського університету та лісотехнічного університету – проведення робочої конференції з проблем екологічної економіки та стабільного розвитку лісів восени 2007 р. Двотижневий семінар буде проведено на базі успішної моделі, створеної Інститутом екологічної економіки ім. Гунда та впровадженої в кількох країнах світу, зокрема, у Бразилії, Ефіопії, Коста-Риці та на Філіпінах. Як стверджує доцент цього інституту д-р Джош Фарлі, „Структура цього семінару дозволить нашим українським партнерам знайти рішення проблеми загрожуваних ресурсів в Україні в цілому, та у Карпатському екологічному регіоні зокрема”. Разом ці установи, гармонійно співпрацюючи з державними установами, екологічними організаціями та громадами, зможуть у майбутньому забезпечити стабільний розвиток, доки ще не пізно, і, таким чином, захистять природні ресурси, естетичний та економічний потенціал цього унікального та чудового регіону.

Yurij Bihun

After spending 2003-2004 in Ukraine as a Senior Fulbright Scholar at Lviv's Ukrainian National Forestry University (UNFU) I had the good fortune to be

invited back by UNFU's Institute of Ecological Economics (IEE) as a Fulbright Senior Specialist for a six-week period in the fall of 2006. In addition to lecturing and working with the faculty and students at the Institute on variety of projects, the Institute asked me to spend time helping develop and advise them on existing grants and grant proposals. One of the grants that has been awarded to IEE is a Trust for Mutual Understanding (TMU)-sponsored collaborative effort with the University of Vermont (UVM), Rubenstein School of Environment and Natural Resources. The other initiative was funded by a generous grant from the Woskob family, part of a larger one million dollar endowment to Pennsylvania State University, College of Agricultural Sciences. Although the grants have different goals and objectives, both institutions are cooperating with UNFU to address the challenges of protection and sustainable management of the mountain forests of the Carpathians.

Like a scythe cutting across the Hungarian plains, the sweeping arc of the Carpathian Mountain chain – more than a 1500 kilometers long – dominates the landscape of Central and Eastern Europe. Metaphorically, the Carpathians can be viewed as an arch; a portal that opens western Europe to the east and as the Carpathians gradually recede, giving way to the steppes of Ukraine and stretching all the way to central Asia. Two posts along the Danube River support the arch. The great arc begins at the so-called Hungarian Gate (Porta Hungarica) – essentially a gorge or canyon – on the Danube, 50 km east of Vienna and ends down river at the Iron Gate (Porta Ferrae) near Orsova, where the Danube cuts through the mountains at the Kazan Pass, thus separating the Carpathians from the Balkan Mountains.

The impacts of the Carpathians and its forests on Ukrainian literature, culture and folklore are disproportionate to their relative size. The Ukrainian or “northeastern Carpathians” graze Galicia in a sweeping blow to the southwestern flank of Ukraine. Only 10% of the Carpathians are in Ukraine and the Carpathians mountains and the coastal mountains of Crimea make up less than 4% of the area of Ukraine, which is essentially a flat, agricultural country of plains and steppes. Less than 15% of the landscape is covered with forests. Although they lack the majesty of the Alps, the Carpathians are larger in area and what they lack in spectacular mountain scenery, they make up in pastoral beauty and wildness. The Carpathians are the continent's most biologically diverse montane ecosystem, containing the greatest floristic diversity in Europe as well as the highest concentration of large carnivores including bears, lynx and wolves. Some 45% of Europe's wolves outside of Russia – more than 4,000 animals – live in the region.

The Carpathians also play a vital role in ensuring Europe's freshwater supplies.

Runoff from the mountains feeds the Danube, the Vistula, the Dnister, the Prut and other major rivers that flow into the Black Sea and the Baltic Sea. The mountain streams in upland watersheds of the Carpathians have some of the highest water quality on the continent and provide 40% of the freshwater resources of Ukraine. Unfortunately, ongoing research findings confirm that the loss of biological diversity in mountain and wetland ecosystems poses a serious threat to the health of the Carpathian region.

For an American forester, the densely forested mountains are reminiscent of northern New England or the Adirondacks. In western North America there are still vast, intact wilderness areas; some protected areas larger than the entire range of the Carpathians. So it came as a surprise to see that some areas of the Ukrainian Carpathians that have seen settlements for two millennia are wilder than the thrice-cutover forests of the northeastern United States, some of which were settled less than two centuries ago.

In terms of the entire mountain range, the Ukrainian Carpathians are unique and have the highest concentration of mineral springs; more than any other Carpathian country. Even more surprisingly, they also contain the largest, contiguous stands of virgin or old growth European beech (the Ukrainian buk or the German buch) in the world – a globally significant ecosystem that is protected as part of the Carpathian Biosphere Reserve. The wildest and least disturbed forests are in the Gorgonskyi Zapovidnyk (the Soviet Zapovidnyk systems of “preserves” protected unique biological resources but were not accessible to the public but only open to foresters and researchers). The topography and evergreen forests of the Gorgony recall the coniferous forests of the Idaho Panhandle and are essentially roadless – the most remote and undisturbed forest of the region.

The work that the American universities are doing with their Ukrainian counterparts is timely and important to the protection of these national resources. Last

December, seven countries – Ukraine, Poland, Romania, Serbia, Slovakia, Hungary, and the Czech Republic – signed the Carpathian Declaration and pledged to protect and develop the Carpathians. The English-language Kyiv Post quoted, Vasyly Dzhyty, Ukrainian Minister of the Environment, “The Carpathian Convention establishes the fundamental principles for international cooperation on the protection and sustainable development of mountainous areas in general and the Carpathian mountains in particular.” At a press conference that ended in Kyiv after the two-day meeting of the parties to the Carpathian Convention, the Ukrainian minister continued, “We will formulate mechanisms for utilizing all possible resources in the framework of the Carpathian Convention.” The document also makes provisions for working groups of the member countries at the environmental ministry level, which will develop concrete projects aimed at resolving the problems of the Carpathian region.

Participating in the work of the conference on the Carpathian Convention were the delegations of the seven Carpathian countries as well as representatives from Italy, Austria, the Netherlands, France, Belgium, Bulgaria, Macedonia, Greece, the UK, Germany, Georgia, and Switzerland. Other participants included international agencies such as the United Nations Environment Program (UNEP), donor organizations such as the World Bank, environmental NGOs, and Ukrainian and international movements concerned with environmental problems and nature conservation.

The Carpathian Convention will allow Ukraine to draw on the experience from its neighbors to create a modern infrastructure to create economic opportunities and rural development while protecting these mountainous areas. This is particularly true of problems of Ukraine's Transcarpathian or Zakarpattia oblast, one of the poorest regions in the country with up to 40% unemployment and a continuous stream of out migration to Russian cities or the West. The Framework Convention proposes new environmentally sound production facilities to

resolve the issues of poverty and emigration. An article in last December's Budapest Sun quotes Achim Steiner, UN Under-Secretary General and Executive Director of the UNEP, “The Carpathians of central and eastern Europe are among the world's richest regions in terms of biodiversity and pristine landscapes. As such, they hold huge potential for nature- and wildlife-based tourism,” he said. “Sustainable ecotourism can draw investors and tourists to rural communities. This will assist in conserving and developing livelihoods that, until now, have been largely isolated from the European economy,” concluded Steiner.

Altogether more than 16 million people call these mountains home. Intense population pressures, lack of zoning regulations and privatization are creating haphazard development. Illegal logging and lack of financial resources are affecting the health and productivity of the forests. In addition, pollution and alternatives to unemployment are resulting in abusive practices that are causing rapid changes to the agrarian way of life creating a dramatic transformation of the landscapes and traditional lifestyles.

One of the projects that the UVM and Penn State are working on with the UNFU is to develop an atelier on ecological economics and sustainable development of forest resources in the fall of 2007. The two-week workshop is based on a successful model that was designed and developed by the UVM Gund Institute for Ecological Economics and implemented in countries around the world including Brazil, Ethiopia, the Philippines and Costa Rica. According to Dr. Josh Farley, Assistant Professor at the Gund Institute, “The template for this atelier will allow our Ukrainian partners to look for solutions to the challenges of protecting the threatened resources of Ukraine and the Carpathian ecological region.” Together, these institutions, working in concert with government agencies, conservation organizations and communities could steer the future towards sustainable development before it is too late. Thereby, they can protect the natural resources, aesthetics and economic potential of this unique and beautiful region.

Роберт Гілл

Д-р Роберт Гілл, професора кафедри охорони довкілля та екологічних технологій університету штату Меріленд, був першим американським фахівцем у нашому закладі у м. Рівному. За радянських часів цей університет був провідним навчальним закладом, який готував фахівців з питань ґрунто- та водозбереження.

Д-р Гілл прочитав двотижневий курс, присвячений проблемам збереження водних ресурсів та ґрунтів для студентів та викладачів кафедри екології та землекористування. Теми лекцій стосувалися основ американської системи університетської освіти, вступу до ґрунтознав-

ства, вивчення ресурсів поверхневих та ґрунтових вод, інфільтрації та рухів води в ґрунтах, забруднення поверхневих та ґрунтових вод, ерозії ґрунтів, ґрунтозберігаючої системи обробки землі, найкращих методів контролю ерозії та забруднення, впровадження поживних речовин, оцінювання ризиків втрати фосфору. На всіх презентаціях використовувалася програма „PowerPoint“, також було переглянуто та обговорено два величкі відеофільми.

Д-р Гілл поділився з викладачами та адміністрацією досвідом застосування системи залікових годин. Одержана інформація виявилася надзвичайно корисною для викладачів, оскільки, згідно з вимогами Болонської Хартії, українська вища

освіта має перейти на залікову систему до 2010 р. Він також переглянув та оцінив українські робочі програми та навчальні матеріали щодо розпорядження водою та ґрунтами.

Д-р Гілл вважав, що для нього найважливішою була можливість ознайомити студентів та викладачів із альтернативною системою освіти та відмінним підходом до подання наукових навчальних матеріалів. Кожний студент та викладач одержав компакт-диск із презентацією у „PowerPoint“ та додаткові матеріали. Їм також було запропоновано слайд-шоу, 700 світлин якого торкалися проблем ґрунту та його властивостей, водної та вітряної ерозії, контролю вітряної та водної ерозії, утилізації відходів та боротьби

з ерозією, ґрунтозберігаючих методів обробки землі. У майбутньому ці матеріали мають стати цінним науковим ресурсом для студентів та викладачів.

Д-р Гілл відчуває, що його перебування було дуже успішним. Тарас Личук, координатор міжнародних програм, досконало впорався зі своїм завданням і чудово організував перебування д-р Гілла.

Robert Hill

Dr. Robert L. Hill from the Department of Environmental Science and Technology at the University of Maryland, was the first U.S. faculty to teach at our university in Rivne. This university was the premier university for training soil and water conservation scientists in the former Soviet Union.

He offered a two week course on soil and water environmental topics for students and faculty in the Department

of Ecology and Land Use. The course included: an introduction to the U.S. university system, a basic soil science review, surface water and groundwater resources, infiltration and water movement in soils, surface water and groundwater pollution, soil erosion, conservation tillage management systems, best management practices for erosion and pollution control, nutrient management, and phosphorus loss risk assessment. PowerPoint was used for all presentations and two short videos were shown and discussed.

For faculty and administration, Dr. Hill presented and discussed the U.S. credit hour academic system. This information was particularly useful, since Ukraine needs to meet the obligations of the Bologna Convention that requires the Ukrainian higher education system to use the credit hour system by 2010. In addition, Dr. Hill reviewed and assessed the existing Ukrainian academic curricula and educational materials on soil and water

Dr. Hill felt his most valuable contribution was the opportunity to expose the students and faculty to an alternative education system and a different approach to presenting scientific educational materials. A compact disc, containing all PowerPoint presentations and additional educational materials, was given to each student and interested faculty. There were slide sets with English and Russian commentary containing over 700 visuals addressing topics on soil and its properties, water erosion processes, controlling water erosion, wind erosion processes, controlling wind erosion, managing residue to reduce erosion, and conservation tillage management systems. These materials should serve as a good scientific resource for the students and faculty in the future

Professor Hill felt that his teaching experience was very positive. All logistics of his visit were handled very well by Taras Lychuk from the Office of International Programs.

Луцький гуманітарний університет

Різні країни, різні культури, різний менталітет... Але після перельоту через океан починаєш усвідомлювати, що в нас є багато спільного і вчителі лишаються вчителями, а студенти студентами всюди. Це головне, що об'єднує українців та американців. Ніхто і ніщо не переконає Вас краще, ніж Ваш власний досвід. Отже, здобуйте грант Програми ім. Фулбрайта, летіть через океан і переконайтеся, що це правда!

Луцький гуманітарний університет розпочав співпрацю з Програмою ім. Фулбрайта в 2002 р. Наш заклад приділяє величезну увагу встановленню зв'язків із закордонними університетами тому, що наша стратегічна мета – це сприяння процесу інтеграції до світового освітнього простору. Ми намагаємося створити для студентів можливість отримання знань на найвищому рівні, зокрема, із англійської мови, оскільки вона є головною мовою міжнародного спілкування. Наші студенти вивчають англійську мову, починаючи з першого року навчання в університеті.

Із 2002 р. ми прийняли 18 викладачів за Програмами ім. Фулбрайта, IREX та Корпусу Миру, з них 12 – науковці-фулбрайтівці. Як проректор з міжнародних зв'язків, я повністю підтримую концепцію та цілі Програми ім. Фулбрайта тому, що вона насправді допомагає студентам та викладачам обох країн поширити свої знання та надає їм можливість краще пізнати різні культури, традиції та навчальні методи. Вона також сприяє встановленню інтелектуальних та освітніх зв'язків між різними університетами, налагодженню особистих дружніх контактів між студентами та викладачами. Такі контакти можна вважати запорукою справжнього порозуміння між людьми з різними менталітетами.

Є таке прислів'я: „Краще один раз побачити, ніж десять разів почути“. У цьому випадку воно, на мою думку, дуже доречне. Ми можемо чимало прочитати про Америку, проте лише осо-

бистий досвід дає нам справжнє розуміння цієї країни. Протягом першого приїзду наших американських колег мої студенти дуже соромилися та боялися спілкуватися з ними. А зараз у нас є ціла група волонтерів, які залюбки проводять екскурсії по місту, музеях та старовинних місцях. Зараз студенти настільки звикли до закордонних гостей, що завжди питають, чи 1 вересня до нас приїде новий викладач.

Д-р Роберт Бергланд перебував в Луцьку зі своєю родиною: дружиною та двома маленькими синами. Він провів у нас весняний семестр 2005 р. Скільки цікавого зробили ми разом із цією дружньою родиною! Якщо б я давала Бобові характеристику, то сказала б просто: він заряджав нас, як справжній акумулятор, саме так! Боб читав лекції, грав у футбол, волейбол, теніс, більярд, ходив разом із студентами до боулінг-клубу, влаштовував американські обіди (Теммі готувала, а Боб пік хлібці з бананами та кабачками). І які ж смачні були ці хлібці! Всі жінки нашого університету були приємно здивовані тим, що американський професор вмів випікати хліб! Лише уявіть собі! Ви можете уявити собі українського чоловіка, який випікав би хліб, якщо він не працює кухарем у ресторані?!

Його дружина Теммі також неодноразово виступала на різноманітні теми й залюбки брала участь в усіх університетських заходах. По суті, у нас було водночас два фулбрайтівці, і це було чудово! Два гарних хлопчики Зак та Алекс ходили до української школи, де їх улюбленим предметом була, зрозуміло, англійська мова. Це були незабутні дні! Чим довше вони жили у нас, тим більше ми всі і я особисто дізнавалися про цю симпатичну родину та про Америку. Вони чудові посланці своєї країни.

У грудні 2006 р. до нас приїхали ще два фулбрайтівські фахівці: д-р Річард Петрик та п. Наталі Страус зі своєю маленькою шестирічною дочкою Ларисою, яка тихо сиділа у мене в кабінеті, розмальовуючи картинки та граючи зі студенткою, поки її матуся читала лекції.

Слід зауважити, що всі фулбрайтівці, кожен по-своєму, справили велике враження на наших студентів. Я вдячна за цю плідну співпрацю і сподіваюся, що вона продовжуватиметься й розвиватиметься далі. Користуючись цією нагодою висловити свої думки та почуття у фулбрайтівському щорічнику, хочу сказати всім гостям, які побували у нас упродовж цих п'яти років: „Велика Вам подяка!!! Ми Вас любимо й пам'ятаємо! Ласкаво просимо до Луцька!“

*Лариса Ніжегородцева
Проректор з міжнародних зв'язків*

Lutsk Liberal Arts University

Different countries... different cultures... different mentality... but after crossing the ocean you realize that we have much in common and what is more – teachers are teachers and students are students. This is what mainly unites Ukrainians and Americans. Nobody and nothing can convince you better than your own experience. Just win a Fulbright grant, cross the ocean and you will see!

Lutsk Liberal Arts University started its collaboration with the Fulbright Program in 2002. Our institution pays great attention to the development of international relations with foreign universities because our strategic aim is to be an integral part of the world of scholarship. Our goal is to give students all the opportunities to gain knowledge. Since English is the prime international language, we offer it to our students from the first year.

Since 2002, our university has had 18 guests from Fulbright, IREX and the Peace Corps. We hosted 12 Fulbright Senior Specialists and Scholars. As Vice Rector for International Relations, I fully support Fulbright's goals, because this program truly expands the horizons of students and teachers from both sides and provides opportunities to learn more about different cultures, traditions and teaching methods. It also fosters intellectual and educational relations among different universities and builds professional and personal networks among teachers and students. These contacts form the basis of a real understanding of respective worldviews.

A proverb comes to mind: "It is better to see once than to hear ten times." We can read a lot about America but only personal experience will provide you some real understanding. I noticed that during the first visits of our American guests my students felt very timid and somewhat scared to communicate with them on their own. However, now I have a whole group of volunteers, who

on their own, are eager to guide our guests on sightseeing tours through our ancient city. Now the students themselves ask who the next foreign guest will be.

Dr. Bergland and his wife with two little sons spent the spring 2005 semester with us. We had a great time with him. Bob is a real energizer Bob delivered lectures, played football, volleyball, tennis, billiards, and went to bowling with students. The Berglands invited us for American dinners (Tammy cooked and Bob baked a delicious banana and zucchini bread). All women at the university were pleasantly shocked to find out that an American professor could bake (not that common among Ukrainian husbands)

Ms. Tammy Bergland lectured and eagerly took part in all university activities. So we actually ended up having two Fulbright guests instead of just one. Their sons, Zack and Alex went to Ukrainian secondary school, where their favorite subject was certainly English. These were unforgettable days! The more they stayed with us, the more we all learned about America. They were great ambassadors of their country.

In December 2006 two more Fulbright Specialists visited us: Dr. Richard Patrick and Ms. Natalie Strouse with her small, 6 year old daughter Larissa who quietly sat in my office coloring and playing while her mother delivered lectures to my students.

In their own way, each Fulbrighter impressed our students. I am grateful for this fruitful cooperation and hope that it continues. Finally, on the pages of your yearbook, I would like to say to all our Fulbright guests: "Thank you very much! We love and remember you! You are always welcome in Lutsk!"

Larisa Nizhegorodtseva
Vice-rector for International Relations

Миколаївський державний гуманітарний університет імені Петра Могили

Незважаючи на короткотривалість перебування в рамках програми Fulbright Senior Specialists Program, американським фахівцям вдається не тільки провести низку лекцій або семінарів для українських студентів та викладачів, а й ініціювати (започаткувати) тривалі проекти співробітництва.

Завдяки Fulbright Senior Specialist Program професор з космічних наук (Washington University) Вільям Гайден Сміт відкрив унікальну можливість для багатьох студентів зі спеціальності „Медичні прилади та системи“ стати безпосередніми творцями спільної наукової роботи.

Групу українських науковців очолював проректор, завідувач кафедри медичних приладів та систем, професор Олександр Миколайович Трунов, який є вихованцем радянської наукової школи і досвід якого у свій час був збагачений традиціями наукової школи Великої Британії під час досліджень у University of Edinburgh.

На всіх етапах дослідження, починаючи від народження ідеї, її апробації та кристалізації протягом обговорення у колективі викладачів та студентів, етапі експериментальної перевірки, аж до безпосередньої реалізації у діючому макеті приладу, кожен відчував свою значущість та причетність до спільної корисної роботи.

Спеціальність „Медичні прилади“, що протягом останніх п'яти років розбудовується в університеті, є складною інженерною спеціальністю, яка потребує створення сучасних інженерних, електротехнічних та електронних і мікропроцесорних лабораторій, що вимагає великих капіталовкладень та нових інноваційних ідей. Досвід більш ніж сорокарічної дослідницької роботи професорів Сміта та Трунова було реалізовано у спільному інноваційному проекті. Цей проект упроваджено завдяки підтримці програми ім. Фулбрайта й фонду цивільних досліджень США (CRDF) та особистому ентузіазму професора Сміта.

Результатом спільної дослідницької роботи стали стенди лабораторій та макети новітніх пристроїв фізичної реабілітації та діагностування, що зараз реалізуються в наукових проектах медичного призначення, у яких уже після закінчення програми беруть участь студенти обидвох університетів під керівництвом професорів Сміта та Трунова.

Підсумовуючи результати співпраці, професор Трунов сказав: „Етнічні, соціальні, вікові розбіжності, державні кордони – все стає несуттєвим у порівнянні із головною метою пізнання та практичного втілення. Так це розуміє гідний представник американських вчених, і так це здійснилось завдяки американській програмі. Що може краще служити втіленням ідеї сенатора Фулбрайта ніж така програма, що об'єднує зусилля американських та українських вчених і студентів на користь взаємного збагачення культур та досягнень науково-технічного прогресу?“

Павло Нікулін
Завідувач лабораторією фізики кафедри медичних наук

Mykolaiv State Petro Mohyla Humanities University

Despite its short term, Fulbright Senior Specialists make worthy contributions. They often coordinate long-term projects, while offering a broad range of lectures and workshops for the university community. Thus, Professor William Hayden Smith from the Department of Earth and Planetary Sciences (Washington University) provided a unique opportunity for our students specializing in Medical Devices. Through joint research, they actively participated in the creative process.

The Ukrainian research team was headed by Vice-Rector, Professor Olexandr Trunov, a representative of the Soviet scientific school, who also did research at the University of Edinburgh (UK). All participants felt they were making a significant contribution to the joint effort at all the stages of research, starting from the ideas initiated by an American and a Ukrainian scientist.

The specialty Medical Devices developed here over the last 5 years. It is a complex science requiring modern electro-technical, electronic and microprocessors' engineering labs. In addition to the required huge investments, innovative ideas are critical. Professors Smith and Trunov used their 40-year long experience to launch a joint new project. This project was implemented thanks to the Fulbright Program support, CRDF assistance and Professor Smith's personal enthusiasm.

The joint project resulted in designing lab equipment and mock-ups of modern devices for physical rehabilitation and diagnosis. Presently this equipment is used for medical scientific projects implemented by students from both universities, supervised respectively by Professors Smith and Trunov.

Professor Trunov summarizes: "Ethnic, social and age differences, state borders – all of them become insignificant when one is striving towards the main goal of obtaining new knowledge and implementing it. That's the way an outstanding representative of American science sees it. That's the way it happened thanks to the American program. Can anything be a better example of Senator Fulbright's vision than this program bringing together American and Ukrainian scientists and students for the benefit of mutual cultural enrichment and further scientific and technological progress?"

Pavlo Nikulin
Director, Physics Laboratory
Department of Medical Sciences

Інститут екологічної економіки Національного лісотехнічного університету України, м. Львів

У 2005 році Інститут екологічної економіки Національного лісотехнічного університету України звернувся до Програми Фулбрайта з проханням про залучення фахівця з природних ресурсів на рівні Senior Fulbright Specialist, який міг би співпрацювати з викладачами та студентами інституту над розвитком цікавих для обох сторін програм зі сталого лісового господарства, екологічного права та екологічної економіки. Той факт, що аплікація була підтримана і в університеті сім тижнів інтенсивно працював американський фахівець-аналітик із лісових ресурсів, директор фірми Shelterwood Systems (штат Вермонт) п. Юрій Бігун, створив добре підґрунтя для розвитку академічної співпраці з американськими університетами, дав можливість визначити спільні наукові зацікавлення, підготувати пропозиції щодо отримання наукових грантів, свіжим поглядом критично оцінити та переосмислити зміст навчальних курсів.

Юрій Бігун прочитав серію лекцій „Стале лісове господарство“, „Стале індустріальне виробництво“ та „Стале сільське господарство“ у рамках курсів магістерської програми з економіки довкілля і природних ресурсів, а також низку ознайомчих лекцій на лісгосподарському факультеті університету про ліси та сучасні методи ведення лісового господарства в США.

Відомо, що недостатнє знання англійської мови вітчизняними науковцями все ще залишається однією із серйозних перешкод на шляху до інтегрування української науки у світове наукове товариство. Отож прочитані фулбрайтівським фахівцем курси англійської мови у поєднанні з висвітленням культурних і регіональних особливостей США користувались чималим успіхом. Аби забезпечити сталість розвитку англомовного середовища в університеті, пан Бігун перед від'їздом організував продовження курсів із залученням волонтерів із Корпусу Миру.

Завдяки пану Ю. Бігуну університет відвідала низка відомих американських професорів, які прочитали лекції з екологічної економіки, екологічного права, сталого лісового менеджменту та моделювання для студентів інституту та лісгосподарського факультету.

Він присвятив багато часу на консультації щодо подання проектних аплікацій, перекладу, рецензування й редагування поданих до друку викладачами університету англомовних публікацій.

Перебування пана Бігуна в університеті було надзвичайно корисним із кількох причин: завдяки його ґрунтовній обізнаності з діяльністю Інституту екологічної економіки та українськими реаліями загалом, попередньому стажуванню за програмою ім. Фулбрайта у 2003-2004 роках, значному досвіду участі в міжнародних проєктах у багатьох кутках світу, тісним контактам не лише з багатьма американськими, міжнародними науковими установами, фондами, але й українськими науковцями в усіх регіонах України. Однаково добре знання як розмовної, так і фахової англійської та української мов також відіграло позитивну роль у розвитку співробітництва та поглибленні взаєморозуміння.

Співпраця вже принесла перші конкретні результати. Завдяки зусиллям пана Юрія Бігуна Інститут екологічної економіки бере участь у двох спільних американсько-українських наукових про-

єктах: перший – із Інститутом екологічної економіки Рубенштайн факультету природних ресурсів і довкілля університету Вермонту (Natural Resources and Environment Department, Rubenstein Institute of Environmental Economics, University of Vermont) за підтримки фонду Trust for Mutual Understanding, другий – із Факультетом лісових ресурсів Університету штату Пенсильванія (Pennsylvania State University, College of Agricultural Sciences, School of Forest Resources) за підтримки Фундації родини Воскоб. Отримані гранти спрямовані на розвиток академічних обмінів як викладачів, так і студентів, а також напрацювання спільних наукових проєктів із лісового господарства, охорони довкілля та екологічної економіки.

Людмила Максимів
Директор Інституту екологічної економіки

Ігор Соловій,
Доцент Інституту екологічної економіки

National Forestry University of Ukraine, Institute of Environmental Economics, Lviv

In 2005 the Institute of Environmental Economics of the National Forestry University of Ukraine requested an expert through the Fulbright Senior Specialists Program, to work on organize a mutually beneficial programs in sustainable forest development, environmental law and environmental economics. Our request was granted and an American analyst specializing in forest resources, Director of Shelterwood Systems (Vermont) Mr. Yuriy Bihun, came to our Institute for seven weeks. His stay laid a sound foundation for further academic cooperation with American universities, provided the opportunities to identify areas of mutual scientific interests, design grant proposals, evaluate and review curricula contents.

Mr. Yuriy Bihun delivered several lectures on "Sustainable Forest Economy", "Sustainable Industrial Production" and "Sustainable Agriculture" for students enrolled in M.A. in Environmental Economics and Environment and Natural Resources Conservation. He also offered a number of introductory lectures on forests and modern forestry methods in the USA at our Forestry Department.

It is obvious that inadequate English among Ukrainian scientists seriously hinders the process of integrating Ukrainian science into the world scientific community. Hence, the English language courses offered by the Fulbrighter in combination with lectures on American culture and geography were extremely useful. To ensure sustainability of an English-speaking environment at the university, Mr. Bihun recruited Peace Corps volunteers to continue the courses.

Thanks to Mr. Bihun, a number of well-known American professors delivered lectures on environmental economics, sustainable forest management and modeling for students specializing in forestry. He also spent a lot of time advising students on project proposals, translating applications, reviewing and editing papers for publication in English.

Mr. Bihun's stay was most successful for several reasons – due to his former visit as a Fulbrighter in 2003-04, he was familiar both with the Institute's operation and Ukrainian realities. His broad

experience in international projects all around the world, close contacts with both American international scientific institutions and Ukrainian scientists throughout Ukraine were also most helpful. His proficiency in both English and Ukrainian contributed to the development of cooperation and mutual understanding.

This cooperation has already brought some results. Thanks to Mr. Bihun's efforts, our Institute now is a participant in two joint American-Ukrainian projects. The first one is with the Natural Resources and Environment Department, Rubenstein Institute of Environmental Economics, University of Vermont, with support from the Trust for Mutual Understanding. The second project is

supported by the Woskob International Research in Agriculture (WIRA) at the Pennsylvania State University, College of Agricultural Sciences, School of Forest Resources. These grants enhance academic exchanges among students and faculty, as well as develop joint scientific projects in forest economy, environmental protection and ecological economics.

Lyudmyla Maksymiv
Director, Institute of Environmental Economics

Ihor Soloviy
Assistant Professor, Institute of Environmental Economics

Національний університет „Києво-Могилянська академія”, м. Київ

Чи має сенс „Fulbright Senior Specialists Program” і яка від неї користь для України? Питання, як на мене, риторичне. Справжні науковці – як добре вино, воно з віком тільки набирає сили. Варто згадати й слова геніального польського поета Констани Ільдефонса Галчинського про те, що „поволі дозріває людина, багато їй потрібно зусиль...”. У кожній галузі, особливо ж – у гуманітарній: скільки не читаєш, а його – нечитаного – дедалі більше.

Змоделюймо типову ситуацію: відпрацював професор у своєму „рідному університеті” належну кількість років, відступив свою позицію своїм учням і пішов на заслужений відпочинок де-небудь в Нью-Джерсі або Каліфорнії. Сидить тепер собі у затінку під грушею та й згадує гамірні університетські часи. Невже ж він перестав думати, писати? Невже його нагороджені за десятиліття знання й досвід разом із завершенням університетського контракту списані в архів? Ким списані? Чи це можливо, чи це розумно?

Так, у силу природних законів професор-емерит уже не може/не хоче виконувати повне належне його рангові навантаження, пхати того педагогічно-наукового воза так, як пхав років з 30-40-50 (хто скільки). Але ж це зовсім не означає, що йому не хочеться „вийти з емеритури” на якийсь місяць-два і „во благоврем’я” знову не вступити до аудиторії. Повірте, – хочеться, ще й як!

А тут і ми: зі своїми потребами авторських курсів, нових облич, ідей і суджень. Жодний університет у світі ніколи не буває абсолютно задоволений номенклатурою власних курсів і власним педагогічним складом: ну хоч би тому, що доброго не буває забагато. А ця програма саме й дозволяє зустрітися фахівцеві, котрий вирішив „трохи відпочити” від тяжких, прямо скажемо, університетських ритмів, й університетові, котрий прагне збагатити свою навчальну палітру унікальним „гостювим курсом”. А що він завжди унікальний, – так це впливає з природи речей: саме там, де вже не діє „контрактне зобов’язання”, й відкривається простір істинної інтелектуальної та професійної свободи: роби, що хочеш!; коли людина зосереджується на справді головному для себе, на вибленому і виношеному, коли готова винести в аудиторію „сухий осад” власних наукових безсонь і терзань.

Хоча щодо „зобов’язань” я трохи перегнув, бо наш досвід гостювання в НаУКМА за цією програмою Івана Михайловича Фізера став яскравим свідченням надзвичайно відповідального й сумлінного ставлення до роботи осіб, запрошуваних за цією програмою. Почати з того, що ще за пів року до курсу „Американське літературознавство”, на який ми й запросили професора Івана Фізера, він став надсилати мені (як керівникові магістерської програми з літературознавства, бо саме студентам-магістрам і був запропонований цей вибірково курс, на який без вагань записалася уся група) тексти своїх майбутніх лекцій.

Це надсилання почалося десь із березня 2006 року. А на серпень я уже мав понад 100 сторінок цілісного наукового тексту, що забезпечував означену тему майбутніх бесід з магістрами і бібліографією питання, і систематикою її висвітлення, і численними судженнями історичного та концептуального характеру. Ми звикли в НаУКМА працювати швидко, отож поки професор вибирався і доїжджав до Києва, текст був відредагований і виданий окремою книжкою: Іван Фізер. „Американське літературознавство. Історико-критичний нарис”. – К.: Видавничий дім

„Києво-Могилянська академія”. – 2006. – 108 с. Сьогодні ця праця доступна всім філологічним відділенням України.

Зізнаюся, я сам захоплений такими результатами „візитного курсу” і маю намір заохочувати до подібної практики інших наших гостей. Так, це не є обов’язковим, і не завжди можна всигнуги видати лекційні матеріали заздалегідь, але бодай запропонувати нашим шановним запрошеним ученим надати нам такі матеріали для видання – і можна, і годиться. Сьогодні у нас, у Національному університеті „Києво-Могилянська академія”, уже за іншою програмою викладає фулбрайтівський професор Деніел Болград, – я вже висловив йому пропозицію підготувати рукопис до видання і, гадаю, ми дійдемо позитивного рішення. Добрий приклад, і то не тільки для американських викладачів, хіба ні?

Так, Fulbright Senior Specialists Program передбачає нетривале перебування запрошеного, – як правило, всього 6 тижнів. Але ж справа не в тому, скільки тут „гостює” візитер, а як він витрачає свій час. Ні, точно, зі свободою щодо „зобов’язань” я таки перегнув, бо Іван Михайлович не пропустив жодної пари, зате провів цілу низку планових і додаткових консультацій (у тому числі – й індивідуальних: для аспірантів, що зовсім не було передбачено). А ще виявив неабияку непохитність, відмовляючи численним шанувальникам „приїхати і до нас на пару днів” в усіх тих випадках, коли прийняття такого щирого запрошення могло потягти за собою порушення графіку викладання в НаУКМА. Школа є школа!

Насамкінець хочу відзначити виняткову толерантність нашого професора Фізера, котрий створені йому зручності сприймав із юнацьким захопленням, радіючи зростанню Могилянки, а незручності (буває, що вдієш!) – з гумором мудрої людини, котра всякого набачилася у своєму житті. Мати у себе такого професора-візитера – чиста радість. Сподіваюся, не тільки для наших студентів (котрі виставили професору Івану Фізеру „за прочитаний курс і за роботу в триместрі” найвищі оцінки) і для нас, адміністраторів. Хочу вірити, що це так само радість і для нього. А то що б? Сидів би собі під тінистою грушею в Нью-Джерсі, почитував The Washington Post або Time – одне слово, нудив би благополучним світом. А так – і людям добре, і собі є що згадати. І книжка – ось вона – переді мною, з гоноривим для мене підписом професора Івана Михайловича Фізера.

Резюме: корисна програма, мудра!

Володимир Моренець
Професор, доктор філологічних наук
Віце-президент з науково-навчальних студій

National University of Kyiv-Mohyla Academy

Is the Fulbright Senior Specialists Program necessary and useful for Ukraine? For me, this is a rhetorical question. Genuine scholars are like good wine that becomes even better with age. I would like to quote here the talented Polish poet Konstantyn Ildefons Galczyński: „a person matures slowly, and it requires a lot of effort...” In any area, and in humanities in particular, the more you read, the more unread books are still waiting for you.

Let's imagine a typical situation: a professor has dedicated a given number of years to his Alma Mater, yielded his position to his student, and retired with honors to spend the rest of his life somewhere in New Jersey or California. He is lounging in the shade of a pear tree and reminiscing... Did he stop to think or to write? Is his knowledge and experience acquired over the years no longer needed, once he accomplished his goals? Who decides? What is possible or reasonable?

Although he may be unwilling to pull a full load, it does not mean that he is also unwilling to "step out of retirement" for a month or two to teach a class again. Believe me – he is most willing to do so! And here we are – with our need for specialized courses, new faces, ideas and concepts! A university is never quite satisfied with its own courses or faculty, because there is never enough of a good thing.

The Fulbright Program offers an option in providing a specialist with the unique opportunity to enrich his teaching palate with a "guest course" without exposing him/herself to the tribulations of full-time academic life. The course taught by a guest scholar is unique by definition – no contract obligations, genuine professional and intellectual freedom: do as you will. Then a professor can concentrate on his/her own educational priorities and values, bringing to the audience the "residue" of sleepless nights and dramatic scholarly quests.

Our experience of hosting John Fizer at NaUKMA demonstrated most vividly the extremely responsible and diligent attitude of Fulbrighters to their duties. To begin with, Professor John Fizer, invited by us to give a course on American literary studies, started to send me his lectures in March 2006, six months in advance. By August, I already had over 100 pages of a complete scholarly text listing topics, readings, lecture outlines, and a general historical and conceptual background. NaUKMA usually does things quickly. Therefore, while the good professor was getting ready to travel to Kyiv, the text was edited and published as a 108 page book in Ukrainian: *"Американське літературознавство. Історико-критичний нарис"*. [American Literary Studies. Historical and Critical Aspects.] and is available to all interested.

I openly admit that I am very happy with this publication, an outcome of our "guest course." I would encourage all our

future guest lecturers to do the same. Of course, it can't be obligatory and it's not always feasible to publish the materials in advance. However, I would at least like to suggest such a practice to our highly respected guest scholars. Today another Fulbrighter, Professor Daniel Belgrad, is teaching at NaUKMA. I already suggested that he prepare his course material for publication. Isn't it a good practice, not only for American professors?

Indeed, Fulbright Senior Specialists Program stipulates a short term stay for a guest professor – usually, no more than 6 weeks. But the gist of the matter is not the duration of the stay, but the way that the time is used. Really, I exaggerated the "freedom from obligations." John Fizer never missed a lecture, and gave consultations as needed. He was remarkably firm in declining numerous invitations to visit other educational institutions, when such visits would disrupt the NaUKMA schedule. A school is a school!

Finally, I would like to mention the kind tolerance shown by our Professor Fizer. He accepted all the good things with youthful enthusiasm, sharing our joy in Mohylanka's growth. He accepted all the bad things (unavoidable, alas!) with the good humor of a wise man who had seen a lot in his life. Hosting such a visiting professor was pure pleasure, not only for the students, who gave Professor Fizer highest evaluations, but also for us, the administrators.

I suspect he also enjoyed it. What would have been his other option? Sitting under a pear tree in New Jersey, lazily turning the pages of *The Washington Post* or *Time*? This way, he did a lot of good for others, and reaped some fond memories for himself... And here is his book, in front of me, with the most flattering dedication from Professor John Fizer.

To sum up: Fulbright Senior Specialist Program – a most wise and useful program!

Volodymyr Morenets
Professor, Doctor of Philology
Vice-President for Scholarly Research

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

Протягом двох тижнів у вересні 2006 р. Національний університет водного господарства та природокористування в м. Рівне радо приймав професора Роберта Гілла з департаменту екології та технологій університету штату Меріленд (University of Maryland).

Мені випала честь бути координатором перебування професора в нашому університеті, так як моя співпраця з американським університетом розпочалася ще у 2003р., коли я після закінчення аспірантури в рамках Програми стажування молодих викладачів був направлений на навчання саме до University of Maryland. Під час мого навчання професор Гілл був моїм науковим керівником, а наша співпраця триває і донині.

У 2006 році наші університети надіслали спільну заявку на участь у програмі Fulbright Senior Specialist Program, що дозволило професору Гіллу відвідати наш ВНЗ. Професор ознайомив студентів і науковців з методами американського викладання, навчання та системи оцінювання знань; читав курси й вів практичні заняття, та донес українцям інформацію про американську культуру, звичаї та традиції.

Професор Гілл прочитав курс лекцій із охорони земельних ресурсів для студентів-екологів й агрохіміків факультету екології та природокористування. Студенти, які ділилися зі мною своїми враженнями, були надзвичайно приємно здивовані тим, наскільки ґрунтовно використовувався професором наочний матеріал у вигляді роздаткових матеріалів на електронних носіях та широкоформатних комп'ютерних презентацій під час проведення лекцій та те, як сам процес викладання був побудований на принципі спілкування з аудиторією.

Професор Гілл також зробив доповіді для науковців та професорсько-викладацького складу нашого університету, протягом яких були розкриті питання й принципи оцінювання знань за кредитно-модульною системою, що вже довгий час використовується в американських ВНЗ, принципи складання навчальних планів та система їх затвердження в університеті, описана структура американських університетів на прикладі University of Maryland та вертикаль прийняття управлінських рішень у них. Ця інформація була дуже корисною у світлі зобов'язань, які взяла на себе Україна в рамках підписання Болонської конвенції.

Крім того, професор Гілл зустрівся зі студентським англійським клубом (English Club), що функціонує в нашому університеті, де він відповів на запитання студентів про свої враження від перебування в Україні, розповів про свою сім'ю та роботу, традиції американського народу та його культуру.

В останній день свого перебування в нашому університеті студенти вручили американському професору традиційні українські подарунки – обереги з побажаннями добра та надією на наступні зустрічі, а професор Гілл подарував студентам сувеніри з символікою University of Maryland.

Fulbright Senior Specialist Program є дуже корисною програмою, що дозволяє перейняти передовий науковий досвід та кращі викладацькі практики від американських фахівців, які можна й потрібно використовувати в українських університетах для підготовки майбутніх висококваліфікованих спеціалістів. Користуючись нагодою, на сторінках Річника хотів би висловити подяку Програмі ім. Фулбрайта за організацію приїзду професора Гілла.

Тарас Личук
Координатор міжнародних програм

National University of Water Management and Nature Conservation in Rivne

During two weeks in September 2006, the National University of Water Management and Nature Conservation in Rivne, Ukraine, welcomed Professor Robert Hill from the Department of Environmental Science and Technology of the University of Maryland. I was honored to coordinate his stay at our university. Our collaboration started in 2003 when I was at the University of Maryland under the Junior Faculty Development Program and Professor Hill was my mentor. In 2006 our universities submitted a joint proposal to have Dr. Hill as a Fulbright Senior Specialist.

He came to the university and familiarized Ukrainian faculty with American teaching methods and grading systems; taught courses and organized practical classes; and brought information about American culture and customs. He lectured on soil conservation for environmental and agro-chemistry students of the Department of Environmental Science and Nature Conservation. Those students, who later shared their impressions with me, were struck by the breadth and utility of visual materials on digital carriers and the computer presentations used in teaching, which were later distributed to students. They were also impressed by the method of teaching through class discussions, an approach that differed from the standard lecture one. Professor Hill also talked to faculty and staff about the credit hour and grading system widely used in

American universities. He discussed the procedure for developing and approving teaching plans at the university. This information was very useful in light of Ukraine's obligations as a signer of the Bologna Convention. To explain the structure, organization, and administrative decision-making process of American universities, Dr. Hill used the University of Maryland as a case example.

With the Student English Club, he answered questions on his impressions about Ukraine and the customs and traditions of the American people; he also talked about his family and work.

On the last day of Professor Hill's visit at our university gifts were exchanged – for the American, a Ukrainian *oberih* (hand-made art piece that protects the home from bad luck); for the Ukrainian students, University of Maryland souvenirs.

The Fulbright Senior Specialist Program is a very useful program, which helps Ukrainians to learn about teaching practices from American faculty and to understand the culture of our countries better.

Let me use this issue of the yearbook to thank the Fulbright Program in Ukraine for organizing Professor Hill's productive visit.

Taras Lychuk
Coordinator of International Programs

Академія управління та інформаційних технологій, м. Бердянськ

Уже не вперше Академія управління та інформаційних технологій у м. Бердянську приймає фулбрайтівських науковців. Незважаючи на різну тривалість перебування (від місяця до семестру), їхня праця завжди була результативною.

Упродовж жовтня 2006 р. в Академії викладав професор економіки Джеррі Уїт. Без перебільшення можна сказати, що його лекції викликали неабиякий інтерес у студентів. По-перше, цікавою та актуальною була тематика лекцій (проблеми глобалізації, інвестиції, всесвітні економічні та фінансові організації, стратегії бізнесу тощо). По-друге, система викладання навчального матеріалу та велика кількість надзвичайно цікавих прикладів не залишили байдужою велику аудиторію слухачів. Професор Джеррі Уїт взяв участь у святкуванні 10-річчя кафедри менеджменту туризму та готельного сервісу, виступив із промовою перед студентами та батьками. Як вчений-економіст професор Джеррі Уїт цікавився промисловим потенціалом м. Бердянська та був запрошений на екскурсію до промислового підприємства, яке виробляє жатки для прибирання зернових та трав'яних сільськогосподарських культур. Перебування професора Уїта у Академії мало позитивний вплив на студентів та викладачів.

Ми впевнені, що Програма ім. Фулбрайта та подібні їй програми вкрай потрібні в Україні. Спількування з викладачами інших країн та інших культур надає нашим студентам мотивації до міцних знань та якісної освіти. На адміністративному та методичному рівні спількування з представниками американських навчальних закладів сприяє відходу від пострадянського знеособленого способу передачі знань та наближення до інтерактивного викладання, орієнтованого на потреби студента як суб'єкта навчального процесу.

Ми завжди будемо раді співпрацювати з Програмою ім. Фулбрайта та створювати всі належні умови для такої співпраці.

Професор Марк Котляревський, ректор
Доктор фізико-математичних наук
Заслужений робітник науки і техніки України

Academy of Management and Information Technologies, Berdiansk

It's not the first time that the Academy of Management and Information Technologies in Berdiansk hosted Fulbright scholars. Although their stay varied from one semester to one month, it was always very fruitful.

Professor of Business Administration, Jerry Wheat taught at the Academy in October 2006. It is no exaggeration to say that his lectures were most popular among the students. First of all, the topics were interesting and relevant (globalization, investments, world financial and business organizations, business strategies etc.). Second, the presentation included a lot of practical and most fascinating examples, which did not leave the audience indifferent. Professor Wheat participated in celebrations dedicated to the 10th anniversary of the Tourism Management and Hospitality Department, and made a wonderful presentation for the students and their parents. As a professional economist, Professor Wheat was interested in the industrial potential of the city. Therefore, he was invited to see a company manufacturing mowers for grain, grass and other agricultural plants. Professor Wheat's stay in the Academy had a most positive impact on students and faculty.

As a higher educational establishment we are certain that the Fulbright Program and similar programs are absolutely necessary for Ukraine. They contribute to a better understanding of teachers' mobility in the global context and of the transfer of knowledge and information in the modern world. Communication with professors from other countries and cultures motivates our students to seek more knowledge and a higher quality in education. From the faculty and administrative perspective, contact with U.S. Fulbright professors helps to move us from the post-Soviet impersonal way of delivering lectures towards student-oriented interactive teaching.

We look forward to a continued collaboration with the Fulbright Program.

Professor Mark Kotliarevskiy, Rector
Ph.D. in Physics and Mathematics
Merited Scientist of Ukraine